

føre, da meddeles gerne, naar Ansøgerens Fattigdom oplyses, Bevillingen frit, og Gebyret falder altsaa derved bort; at Vedkommende ellers kan have Bekostninger og Uleilighed, kan vel være; men imidlertid ville disse Bekostninger og denne Uleilighed sjældent indtræffe oftere end kun een gang i hans Liv.

Orsted: Jeg behøver vel ikke at sige, at jeg til historiske Urigtigheder ikke har henset Noget af det, som den ærede Forslagsstiller maa have taget af min Haandbog; thi jeg er mig ikke bevidst, at deri findes noget Urigtigt. Derimod har han sagt adskilligt Andet, som jeg finder at være urigtigt, og det netop med Hensyn til Hovedpunkterne. Den ene Bilsfarelse har han selv erkendt, og jeg skal derfor naturligtvis ikke tale mere derom; men jeg skal dog til Exempel nævne en anden, den nemlig, at han siger, at den canoniske Ret har udvidet den mosaiske Rets Forbud til ganske andre Tilfælde. Det er ikke skeet ved nogen udvidende Fortolkning af den mosaiske Rets Forbud, at man har antaget de mange andre Forbud, der ere indførte i den canoniske Ret. Den canoniske Ret gik ud fra den Grundsætning: naar Ugteskab med de nærmeste Slægtninge er en saa gruellig Misgjerning, at Gud derfor udryddede Cananiterne, der ikke kjendte Loven, saa maa det være vigtigt for de Christne, der maae iagttage en strengere Sædelighed, at bevare sig fra Alt, hvad der nærmer sig det; man maa derfor indskærpe stor Afholdenhed fra Kjønnsforbindelser med enhver Beslægtet, og for at vedligeholde dette maa man omgjerde de strengere Forbud med andre mindre strenge mod Ugteskab i fjernere Grader. Det er ikke min Sag at forsvare dette; men jeg troer ikke, at man er gaaet saa løst frem med den canoniske Rets Dannelse, som tværtimod er bearbejdet med stor Indsigt og Stærpsindighed. Jeg kunde anføre endnu flere Exempler; men dertil er der for Tiden ingen Anledning.

Jeg skal endnu kun gjøre den Bemærkning, at i Code Napoleon, som forresten har affondret Ugteskabet fra Religionen og i det Hele ikke har taget Hensyn til Religionsforholdene, er man gaaet nok saa vidt som hos os, og til visse af disse Forbuds Ophævelse behøves Rei-

serens Samtykke; altsaa der, hvor man har søgt saavidt muligt at ordne Alt ved Lov, og hvor man kun finder saa Tilfælde, hvor Dispensation fra den almindelige Lov kan faaes, har man dog fundet det fornødent at hjemle samme i Tilfælde af det omspurgte Slags. Dette gjælder, saavidt jeg veed, endnu den Dag i Dag. I de Udgifter af Code civil, som ere udfkomne under Kongeregjeringen, findes der ingen Forandring deri, undtagen forsaavidt der staaer Kongen istedetfor Keiseren, og jeg troer heller ikke, at det siden er forandret. Jeg troer iøvrigt, at vi, ved ubetinget at tillade de her omhandlede Ugteskaber, ville sætte os i en betydelig Modsetning til det, som gjælder i andre Lande. Jeg troer fremdeles, at den Iver, man har imod, at det, man kalder subjectivt Skjøn, maa faae nogen Indflydelse, ikke er vel begrundet; thi, da Menneker ere begavede med Forstand og Dømmekraft med Hensyn til de enkelte Tilfælde, saa kan ikke Alt gaae op i en saadan abstract Regel, at man blot behøver at sammenligne det givne materielle Tilfælde med den abstracte Regel, for at de kunne finde, hvad der er Ret. Hele Rettens Haandhævelse, baade igjennem Domstolene og Dyrigheden, beroer for en stor Deel paa det individuelle Tilfældes Opfatning eller, hvad man nu finder for godt at kalde det, subjectivt Skjøn.

Justitsministeren: Jeg har kun begeret Ordet, for at ikke en Uttring af mig skal blive misforstaaet; jeg sagde nemlig, at jeg ikke kunde komme den ærede Forslagsstiller's Duffe imøde, forsaavidt han ansaae det for tilraadeligt, at der blev virket hen til, at der for Fremtiden ikke gaves Dispensation til at ægte Fædres Enke. Saalænge det nemlig er en Regel i vor Lovgivning, at der kan gives Dispensation i dette Tilfælde, saalænge kan jeg ikke ansee mig beføiet til at erklære, at ingen Dispensation mere vil blive meddeelt.

Formanden: Da Ingen mere forlanger Ordet, ere disse Forhandlinger sluttede.

Den næste Sag paa Dagsordenen angaaer Udkast til Lov om Sogneforstanderskabernes og Amtsraadene's Sammensætning og Valg. Det er til indle-